

[Agnete Laustsen]

ste mest. Vi er tilfredse med, at tilgængelighedsfristen nu nedsættes fra 50 til 30 år, selvfølgelig med mulighed for undtagelser, hvor særlige offentlige eller private hensyn gør sig gældende.

Vi tiltræder ligeledes, at tilgængelighedsfristen for særlige arkivenheder, f.eks. sager inden for strafferetsplejen eller privatpersoners økonomiske forhold, nedsættes fra 100 år til 80 år, også her med mulighed for dispensation, selv om vi jo må erkende, at der netop i kraft af de mange muligheder for at træffe konkrete afgørelser utvivlsomt vil opstå sager, der kan give anledning til kontroverser og uenighed parterne imellem.

Forslaget vedrører direkte »kun« statens arkiver. Fra visse sider har der været et ønske om også at inddrage kommunale og private arkivalier under loven. Jeg tror, det er rigtigt, at ministeren har henvist disse til lokal styring og finansiering og også overlader til bl.a. privatarkiver selv at fastsætte regler – naturligvis med mulighed for samarbejde med de statslige arkiver.

Spørgsmål om audiovisuelt materiale har også været bragt frem. Ja, det får jo større og større betydning, men er ikke omfattet af loven, og det er derfor nok rigtigt, at vi må drøfte dette nærmere i udvalget også med henblik på den fremtidige udvikling.

Som det vil være fremgået af dette, støtter vi lovforslaget og ser frem til udvalgsarbejdet.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I Venstre vil vi gerne takke ministeren for dette forslag. Vi ved jo, det har været lange og seje forhandlinger, et stort arbejde, der er gået forud. Der er jo, som det allerede er sagt, utrolig mange særinteresser indblandet i dette lovforslag, interesser, som står over for hinanden; jeg skal blot pege på forskningen på den ene side og de sikkerhedsmæssige aspekter på den anden side.

Jeg er egentlig ikke uenig med den socialdemokratiske ordfører, hr. Qvist Jørgensen, der taler for større åbenhed og offentlighed i tilgængeligheden af historiske arkivalier, men tidens strømninger er jo også, at vi skal værne om privatlivets fred, og det er unægtelig et dilemma. Derfor gælder det altså om at finde en balance, og jeg synes, den balance, der er fundet i lovforslaget, må være den rigtige. Der er

også en fornuftig balance mellem mere generelle regler og så de helt konkrete hensyn, der må kunne tages i de enkelte sager.

Der har jo ude i den verden, der beskæftiger sig med og skal administrere disse regler, været ønske om at få nogle klare kompetenceregler; det hilser vi i Venstre med tilfredshed nu er imødekommet.

Jeg tror, hr. Qvist Jørgensen får ret i, at der bliver mange deputationer, og vi kommer ikke uden om – selv om nogle har kaldt det en rammelov – at diskutere en masse detaljer. Vi kan også i Venstre love, at vi vil arbejde konstruktivt i udvalget, men vi ønsker ikke den balance, som fremgår af lovforslaget, forrykket.

Med disse bemærkninger kan Venstre støtte lovforslaget.

Gert Petersen (SF):

I Socialistisk Folkeparti er vi positive over for forsøget på at skabe en mere nutidig orden i de offentlige arkiver, og indholdsmæssigt er der også visse fremskridt at spore i forhold til den gældende lov; men den er godt nok også 103 år gammel. I den periode har der jo lagt sig meget støv, og jeg må sige, at støvet er ikke blæst væk, når man kigger efter.

For to år siden udkom der en lille bog, der hedder »Retten til Viden«, hvor hele problemet blev diskuteret af en række forskere, to tidligere departementschefer og en journalist, men den har åbenbart ikke gjort det store indtryk, da man har udarbejdet lovforslaget. Her beskriver arkivar Birgit Nüchel Thomsen, hvad de offentlige arkiver egentlig er for noget. Hun siger: »Det rummer de skriftlige nedslag af magthavernes styring af samfundet og de mangfoldige systematiske samlinger af informationer, som de styrende til forskellige tider har skullet besidde for at kunne regere og forvalte landet.«

Og heraf følger, skriver hun så videre, hvad de offentlige arkiver også kan bruges til: »De kan bruges til at kontrollere magthavernes og forvaltningens handlinger og til at søge viden om det danske samfund.«

Jeg mener, at det er nøjagtig det, sagen handler om. Af samme grund er magthavere aldrig glade ved en bred offentlig adgang til arkiverne, og af samme grund er denne brede adgang livsnødvendig for demokratiet.